

pri semenskih kupcih kupuje, poseje, vzraste mnogo odstotkov pokvečenega, debelovratnega čebula. Ako se pa skozi dve ali tri leta za pridelovanje semena le okroglo, trde in lepe čebulove rastline za seme pusté, se iz takega semena razmeroma le malo pokvečenega čebula izrodi. Skrb in trud, ki ga pridelovanje dobrega in zanesljivega semena zahteva, je prevelika, da bi je ovi, ki semena za trgovino pridelujejo, toliko na to delo obračati mogli. Le kdor sam za se semena prideluje, si bode tudi na vse moči prizadjal in skrbel, da se dobrega in zanesljivega semena priredi. Kakor je z čebulovim semenom, ravno tako je dostikrat z zeljem, salato, karfiolom, repo in s kumarami. Drugače je že z graham, fižolom, selarjem in krompirjem. Ta semena se rada in brez skrbi pri semenskih kupcih naročujejo. Pri teh se more človek na njihovo dobroto prej zanesti, ko pa pri gori imenovanih, tudi se jih navadno ne potrebuje toliko, da bi vredno bilo, si jih doma prirejati.

(Dalje prih.)

Vinorejska šola v Mariboru imela je šolski sklep in javno skušnjo dne 16. febr. t. l. Od deželnega odbora bil je navzoč g. dr. Schreiner. Tudi precej gostov je prišlo. Omenimo deželna poslance g. dr. Dominkuša in dr. Radaja, ces. svetovalec dr. Muleja, č. g. župnika Herga, profesorja č. g. dr. Pajeka, vinskega trgovca Pfriemerja. Ker je ravnatelj g. Goethe zbolel in se mudi v Gorici pod milejšim nebom, moral je adjunkt g. J. Hanzel skoro iz vseh predmetov sam izpraševati, kar je z vrlim uspehom in prav spretno opravljal. Učenci so pa morali res ne samo veliko delati, ampak tudi marljivo učiti se, pisati, brati, računati in risati. Slovenskim gostom bilo nam je vse prav, le eno ne, namreč to, da se je v vseh predmetih izključljivo v nemščini podučevalo. Večina gojencev je slovenska. Videlo se jim je, koliko so trpeli, preden so toliko nemščini privadili se, da so mogli predavanja razumevati! Poblevne vadnice v spiso vanji slovenskih sestavkov po navodu spretnega učitelja g. Jakšeta, te vendar ne nadomestujejo tega, kar je takemu fantu treba, ako hoče na Slovenskem službo dobiti ali sploh sorojakom koristiti. Ako le nemška imena in izraze pozna, slovenskih pa ne, kako hoče pogovarjati se z izobraženimi Slovenci, kako slovenske gospodarske novine in knjige rabiti? Kot potovalni učitelj pa ne more nikder pri nas pred občestvo stopiti. Ko bi vendar slovenska imena in izrazi zapisani bili v muzeji na raznih tvarinah, mašinah, sadovnih in trsnih sortah itd. bi uže veliko leži bilo. Sploh v tej reči treba je nekaj storiti, morebiti od naših poslancev v deželnem zboru!

Dopisi.

Od sv. Petra pod sv. gorami. (Tolovaj Guzaj) bil je v sredo 11. februarja t. l. vjet? V pondeljek poprej, namreč 9. februarja, oglasil

je se v naši kaplaniji in popraševal po g. kaplanu in g. župniku, ki pa sta slučajno bila v Kozjem. V sredo jutro pride skoz Čehovce čudno močan in dobro rejen človek zaviti v kožuhatu suknjo. Na glavi nosi srbsko kapo. Obiše zaporedom 3 oštarije govoreč hrvaški, slovenski in nemški. Naenkrat se čuje glas: Guzaj je tu! Kupoma letijo ljudje za njim, ko se v pobeg spusti. Toda nihče se ne upa prav, da bi ga bil prejel. Skoraj bi ta zviti in drzni ubijavec zopet utekel, ko ga hipoma, hrabro in junaško ugrabi Janez Preskar, priden doslužen vojak. Sedaj priskočijo še nekateri in pomagajo tolovaja podreti, zvezati in županu izročiti. Trije žandarji so potem ga gnali k sodniji. Pogumni Janez Preskar dobi postavljenih 150 fl. Tolovaj imel je pri sebi 883 fl. 49 kr. močen revolver in nenavadno dolg ključ. Toda sedaj se jim vse smeji, ker jihov jetnik ni bil tolovaj Guzaj, ampak trgovec D. iz B. menda premalo trezen!

Iz Doberne. (Letošnji pust) bi toraj zopet preživeli. Marsikteri mladenič in deklica, ki sta slovo dala samskemu stanu in si obljubila nerazvezljivo zvestobo ter si v zraku zidala zlate gradove, bode ta se v ta čas ozirala z veseljem, ako jima grenka žalost ne bode parala otožnega srca. Brezumnih ostankov iz razkalašene dobe zaslepljenega malikovalstva v našem tihem kraju nisi zasledil. Za to skrbi že okoliščina, ki jo je poslanec Plener enkrat omenil v državnem zboru, rekši, da v Avstriji nahajamo to, kar sicer nikjer po širokem svetu, — tri denarstvene ministre a prazne kase. Slaboglasni polom ali „krah“ je namreč svoje dolge roge pokazal tudi pri nas. Pred letom 1873 če si n. pr. vozniku ali kakemu strežniku „na roko“ dal 1 fl., je nezadovoljno ogledoval darovalca od pet do glave, a da bi berač vzela kruh za dar, to je bilo kaj posebnega. Darožljivost ni imela mere. Neka deklica, (da omenimo vzgled) je odhajajočemu topličarju prinesla šopek cvetlic; bogatin naroči služabniku prinesiti „par krajcarjev“, a ta vzame 5 zlatov, ki jih gospod potem podari otroku! Zopet se je prigodilo večkrat, da je strežnik v kavarni ali gostilni dobil plačano jed in pijačo, vrh tega je „za trud“ še pod izpraznjeno posodo našel po desetak!... Tako ravnanje bogatinov je posebno razvadovalo služinčad in delavce ter jih zapeljevalo, da zaslužnega denarja niso spravljali za „stare zobe“. Iz stavka: „moli, delaj in bodi varčen“ je marsikteri izbrisal prvo in zadnjo besedo. To je med drugim uzrok, da se pomanjkanje tem bolj čuti in težje prestaja sedaj, ko so nastopili inačnisi časi, časi z „lagodno-mršavimi kravami“ in s „snetljivimi klasi“. Sicer pa če še tudi kdo ima kaj blaga, ali ga skoro toliko ne more spraviti v denar, da bi namiril najnujnejše potreboče. No, kako bi pa mogel kaj prodati? Domači barantači vsega spokupiti ne morejo, ker potem niso v stanju dotičnega blaga razpečati med večje obrtnike. Toti gledajo

tudi na to, da blago dobijo po ceni in da zamorejo primeru in ne drago prodajati. Zato si iščejo tiste kraje, kjer jim je na izbiro dobro blago, razven tega pa jim ni treba pregloboko segati v žep. Shramba za te vrste ljudi je posebno Amerika. Tam se priskrbi po ceni toliko pridelkov, da za pridelke našega kmeta skoro ni treba vprašati. Pred lanskim poročali so časniki, da je trs ondi tako obrodil, da so z grozdem pitali svinje. Kar se tiče pšenice, pisal je nedavno gospodarstven list, da v dolini Red-River v Minesoti, ki je 200 ur dolga in 35 ur široka, raste najlepša pšenica; jedini gospodar že od 1873 seje pšenico na 7000 hektarih ter namlati v letu poprek 150.000 centov. Podobna množina dobi se v Kaliforniji, kjer jeden posestnik na 8000 hektarih dobiva do 225.000 centov, drug na 18.000 hektarih nažanje po 540.000 centov na leto. Po čem pa prodajajo zrnje? — Cent še ne pride na 3 fl. A vožnja? Za cent zrnja, ki se iz Kalifornije pripelje na Angleško, t. j. v daljavi 3400 ur, plačaš 50 kr. na ladji jadrenki, a 1 fl. na parobrodu! Leta 1878 dobili smo v Evropo iz severne Amerike zrnja v vrednosti 362 milijonov goldinarjev, mesa za 157 milijonov, slanina za 170 milj., putra za 36 milj., živine za 15 milj. gold. Te dni smo brali, da so meso pripeljali v Evropo celo iz Avstralije. Omenjene številke dovolj glasno govorijo, da se sklepa rana našega kmeta ne bo mogla zaceliti. Le pojdi n. pr. na Doberni v štacuno; boš mar našel domače meso? Kaj še, iz Trsta privlekel ga je železni konj; špeh, ki ga moraš kupiti, priromal je iz dalnje Amerike. Koliko časa in truda je bilo treba, dokler se pri nas razreže in razvaga, pa vzlic temu še razumno po ceni. Ker se tuje blago v naših krajih ceneje prodaja od domačega, zato potem le malokdo povprašuje, a o ptujih kupeih še govora ni. Amerikanec v primeri s pridelki plačuje malo davka, našemu kmetu včasih vsi pridelki za to ne zadostujejo? Naš denar potuje v ptuje kraje, ko bi lahko ostal doma. Našemu kmetu kaže se preveč lukenj za spravlanje denarja; on mora hraniti druge, pri tem pa je sam obsojen za stradanje. To so menda sprevideli tudi naši štacunarji; lani še si pri njih zamogel dobiti pustne šeme, letos več ne. — Vendar nam predpostni dnevi niso minoli brez poštene zabave. Skromna domača družbica do 30 oseb (med njimi kolo Celjanov in Vitanjčanov) se je zvečer 4. febr. zbrala pri tomboli, koju je gospa Orozeljeva priredila za blag namen (kot pripomoč farnikom). Ker so je z dobitki pomagali zasebniki, to se je skupilo čisti 22 fl. Da so se po tomboli še nekatere noge parkrat obrnile, ni treba omenjati. — K temu bodi še pristavljeno, da pri istej dobrotljivej hiši vbogi učenci dobivajo toplega živeža ob poludneh med šolo. Bogata roka božja bodi plačnik!

Iz Ljutomera. (Smrt). Žalostno vest je nam prinesel telegraf dne 8. t. m. iz Gradca, da je namreč ondi nam vsem znani, in od nas visoko čislani g.

August Schenk, posestnik grajščine Lukavske, po kratki bolezni umrl. Pokojni se je podal dne 4. t. m. v Gradec, da bi zastopal našo podružnico pri občnem zboru dne 5. febr. Že takrat je zbolel in za tremi dnevi se od sveta poslovil. Poznali smo ga kot značajnega, prijaznega, postrežljivega, uljudnega in dobromiselnega moža, kateri je nas slovenske kmete visoko čislal, nam s svojim nasvetom, s svojim djanjem pomagal. Kot načelnik raznoterih društev, gospodarske podružnice, vinorejskega, konjerejskega in dirkarskega društva v Ljutomeru, prizadeval si je po svojem javnem delovanju, postati koristen našemu okraju, pomagal je nam kmetom, kjer koli je mogel. Njemu se imamo zahvaliti, da so naši žlahtni konji postali znani tudi v ptujih deželah, in da ptujci v totih težavnih časih nam jezera prinesejo v naš okraj za konje, ktere kupujejo. On je bil prvi, ki je osnoval vsakoletne dirke za kobile našega okraja in s tem povzdignil našo konjerejstvo. — V javnem svojem občevanju se je vselej pokazal nam Slovencem pravičen; občutil je namreč živeč med slovenskim ljudstvom njegove potrebščine, spoštoval je njegove pravice in, kjer se je potreba pokazala, tudi se za nje potegoval — bil je toraj mož prav narodnega mišljenja. Prezgodaj nam ga je smrtni angelj odnesel. — Bodi njemu zemlja lahka!

Iz Velenja. (Tombola — osepnice). Imeli smo tukaj dne 28. p. m. tombolo s plesom na korist ubogih, pridnih učencev tukajšnje trirazredne ljudske šole. Dohodka je bilo okoli 70 fl. Srčna bodi tedaj zahvala vsem gospodarjem, ki so velikodušno h takemu uspehu pripomogli, posebej pa naj bo hvaležno omenjen veselčni komité (odbor) obstoječi iz g. Ivan Gol-a, kr. š. načelnika, g. Miha Tischler trgovca in g. Thalmayer profesure kandidata radi truda in prizadevanja, ki so ga pri tej veselici imeli. Bog jim vse tisočerkokrat povrni, našim slov. ljudskim šolam pa daj obilo g. J. Golu enakih šolskih očetov! Poročati mi je zraveu tega pa še drugo, žalostno novico, ki je našo šolo zadela: Črne osepnice so se okoli in okoli Velenja pokazale; več jih je že na njih umrlo. Vsled tega smo morali 5. t. m. šolo zapreti. Hudi mraz to bolezen toliko nevarnejšo dela, ker se bolnik prelahko prehladi in potem je po njem. Kmetje pravijo, da je mraz letos tudi mnogo pri trti in sadnem drevju škodoval, da ni upanja na dobro letino. Bog pomagaj!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sedaj smo uže poizvedeli, zakaj je najprej nemški konservativni kmet štajerski g. Bärnsind in v istej seji naš poslanec baron Goedel glasoval za uravnavo zemljiščnega davka po zadetkih (kontingentirungi), a ne po odstotkih (percentuirungi), namreč zato, ker je prvo za kmetске ljudi, katere zastopata, vsaj na Šta-